

PRESENTACIÓ:

Campanya Educativa amb els Grups de Joves vinculada a la conservació i recuperació de l'hàbitat de l'Aufrany als cingles de la Vall de Sau.

El **programa educatiu El niu de l'aufrany** és una proposta didàctica d'educació ambiental elaborada per la Fundació Catalana de l'Esplai que complementa els projectes de Custòdia de les finques Patrimoni de l'Entitat i en aquelles en les que té un marc de Col·laboració de Custòdia amb els propietaris.

Recuperem l'hàbitat de l'Aufrany a les cingleres de la Vall de Sau és la Campanya Educativa adreçada als grups de joves dels Esplais de la Federació Catalana de l'Esplai, i que s'emmarca en la Proposta Educativa que es desenvoluparà a partir del Curs 2011-2012.

Consisteix en un conjunt d'activitats, sortides, jornades lúdiques i educatives, adreçades als grups de mitjans, amb un format metodològic d'Aprenentatge-Servei, a través de les quals els joves podran conèixer i aprendre tot el que envolta la l'ecologia i la biologia de l'aufrany i d'altres espècies que habiten a les cingleres.

Al llarg de les jornades es desenvoluparan diverses sessions de treball que incorporen treball interactiu, jocs de simulació, tallers cooperatius, accions sobre el terreny, treball amb les famílies

OBJECTIUS GENERALS

- ☑ Donar a conèixer la importància de l'ús sostenible dels zones forestals de la mitja muntanya.
- ☑ Fomentar la millora del medi ambient i les característiques del territori, buscant l'equilibri territorial a les zones de mitja muntanya.
- ☑ Fomentar l'aplicació de mètodes de conservació dels ecosistemes rupícoles fent que sigui compatible amb la gestió i ús del territori on es troben aquests ambients.
- ☑ Valorar la importància dels Ecosistemes associats al paisatge de Cingleres, aprenent a cercar evidències, i vinculant la responsabilitat de les nostres accions quotidianes en relació. Argumentant les conclusions de les experimentacions
- ☑ Passar estones agradables i divertides, a través de les accions i el treball en grup, amb la resta de joves i monitors.

ESTRUCTURA

La Campanya educativa presenta un ventall de 19 **activitats** de diferent tipologia: sortides, tallers, jocs de simulació, enquestes, experimentacions i observacions, etc.

El conjunt d'Activitats presenta una estructura dividida en 5 fases que facilita un ritme adequat de desenvolupament de les activitats i un aprenentatge més autònom per part dels joves.

Etapas de les activitats:				
Fase 1:	Fase 2:	Fase 3:	Fase 4:	Fase 5
Exploració de les Idees	Introducció de continguts	Estructuració del coneixement.	Aplicació	
Aproximació a l'espècie	Coneixement de l'ecosistema	Ens posem en la pell de l'aufrany.	Actuem per l'aufrany	Actuem amb les famílies
"Un forester molt estimat"	"Els torrents i les rieres de la vall de Sau"	"La natura és un joc?"	"Actuem per les cingleres"	"Actuem amb les famílies"
6 activitats	5 activitats	3 activitats	3 activitats	2 activitats

ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

En el desenvolupament de les activitats els educadors/es fan especial atenció als següents aspectes:

Adaptació

Activitats especialment flexibles pel que fa als continguts, procediments i aptituds que es treballen. Es destina un temps a compartir els coneixements previs dels participants, amb la finalitat de construir una explicació conjunta i prèvia del grup respecte allò que es farà al llarg de l'activitat.

Aquesta identificació i explicitació del coneixement previ permetrà avaluar posteriorment els aprenentatges.

Tanmateix els educadors/es vetllen per a permetre avanços i ritmes d'aprenentatge diferents entre els infants i joves que hi participen, tot aportant materials, recursos o experiències que fan possible aprenentatges autònoms.

Ritme

Activitats especialment pensades per a respectar el ritme de desenvolupament dels projectes educatius a l'esplai, tenint en compte que és un programa específicament dirigit a joves.

Preguntes i enigmes

Activitats especialment estructurades per a fomentar la curiositat per a la natura i la formulació de preguntes significatives sobre l'entorn dels mateixos joves.

Els educadors/es vetllen per a que sorgeixin preguntes que facin qüestionar els fenòmens del món. Les preguntes ens permeten identificar les explicacions que els infants fan sobre els fenòmens del món, i fomenten la reflexió i el pensament crític.

Creativitat

Activitats que potencien la creativitat i la imaginació a través de tallers diversos i reproduccions artístiques.

La sostenibilitat requereix noves formes de viure i noves formes de comprendre i interpretar el món, essent de molta importància imaginar i construir el futur i alternatives. En la visualització de futurs alternatius, la imaginació i la creativitat són elements essencials.

Ciudadania

Activitats que consideren els infants i joves participants com a persones actives i principals impulsores de canvis en les formes de viure de les seves comunitats socials més properes.

Les activitats estimulen el treball individual i el treball cooperatiu, afavoreixen el diàleg i l'intercanvi d'idees, i aprofundeixen en la dimensió ciutadana dels joves, tot estimulant la seva intervenció sobre l'entorn.

SEQÜÈNCIA D'ACTIVITATS

El programa educatiu que desenvolupem està estructurat en quatre etapes, plantejant un procés d'aprenentatge que: parteix dels coneixements concrets, permet estructurar coneixements més abstractes, per finalitzar en l'aplicació d'aquests nous coneixements més complexos.

Etapa d'exploració:

L'exploració de les idees

Explorarem els punts de partença dels participants, les seves idees, els seus valors i les seves actituds, per tal que ells mateixos prenguin consciència, individualment i com a grup, de les seves maneres de mirar, pensar i actuar.

Aquestes fases inicials aconsegueixen l'objectiu també de conèixer el punt de partida dels participants respecte a un tema o fenomen concret, per tal de poder readaptar l'activitat d'aprenentatge i fer-la més significativa per als participants.

La intencionalitat

Comuniquem els objectius i els motius de l'activitat, doncs sense saber les raons finals per les quals es fa l'activitat, es fa difícil poder arribar a relacionar les noves idees amb les que els infants i joves ja tenen.

Etapa d'introducció de nous punts de vista:

Les noves maneres de veure i de pensar

Introduïm noves informacions i nous punts de vista, facilitant-ne el intercanvi de maneres diferents de veure els fenòmens i les problemàtiques.

Els aspectes conceptuals prenen aquí molta importància, doncs tant les actituds com els comportaments tenen, rere seu, un suport conceptual que permet saber "el perquè" d'una determinada acció, i evitar la imposició de normes de conductes individuals.

Etapa d'estructuració i reflexió:

Prendre consciència dels canvis

Dediquem temps a reflexionar sobre què s'ha après. Ajudem a identificar els coneixements necessaris per a comprendre les situacions i les temàtiques, i ajudem a sintetitzar-los, facilitant la presa de consciència dels possibles canvis de punts de vista.

Etapa d'aplicació i actuació:

Les noves maneres de fer

Relacionem la situació estudiada amb d'altres properes i pròpies de la vida quotidiana dels participants. Com més relacions es vagin establint, més fàcil serà que es produeixi un aprenentatge significatiu i modificacions en el comportament.

Seqüència d'activitats:

Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4	Fase 5
Explora	Introducció	Estructuració	Aplicació	

Presentació de la proposta educativa

Resum

La Campanya Educativa respon a la problemàtica ambiental vinculada a la progressiva degradació de l'hàbitat rupícola característic de les cingleres on nia el Voltor egipci més conegut amb el nom d'Aufrany (*Neophron percnopterus*)

L'excessiva freqüentació de les zones on nien aquestes aus, les amenaces en forma de línees elèctriques, molins de vent, trànsit rodat; l'enverinament provocat per pesticides usats en l'agricultura intensiva; l'abandonament de oficis tradicionals, com la pastura de ramats de boví, estan posant en perill la permanència en el nostre territori d'aquesta espècie de voltor i alhora evidenciant que la comunitat que s'estructura al voltant de les cingleres esdevé un hàbitat potencialment vulnerable que mereix ser preservat.

Amb aquesta proposta educativa pretenem que els col·lectius de joves dels esplais s'impliquin de forma activa en la tasca de conservació i protecció de l'hàbitat de les Cingleres.

Entre els objectius genèrics que la Campanya té, hi trobem el de donar a conèixer el desconegut hàbitat rupícola que habita l'aufrany, i la mateixa espècie, posant en valor les seves peculiaritats i especificitats. També pretenem capacitar els i les joves de les entitats d'esplai per actuar enfront la problemàtica que els planteja la iniciativa, i, més enllà, ser capaços de posicionar-se com a figures actives de la societat quan topin amb altres problemàtiques semblants en el futur.

Proposta d'activitats: L'Aufrany de les Cingleres.

FASE 1	Exploració d'idees	<p>Un foraster molt estimat.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Presentació de la proposta educativa: "la notícia més esperada a la vall" ✓ Aproximació a l'espècie bioindicadora i el seu hàbitat: "Un foraster molt estimat" ✓ Problemàtiques derivades dels processos migratoris: "Els que venen i van" ✓ Distribució geogràfica "L'aufrany de les cingleres, una flor d'estiu?" ✓ Problemàtiques ambientals: "Els enemics de l'Aufrany" ✓ Planificació d'una sortida: "Dormir dalt les cingleres"
FASE 2	Introducció de continguts	<p>La casa vertical</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Descoberta de l'hàbitat potencial de l'espècie bioindicadors: "La casa vertical" ✓ Participació en una jornada de treball: "Aprenem mentre ajudem" ✓ Concurs de fotografia: "objectiu aufrany" ✓ Visita a un jaciment arqueològic: "Els altres habitants de les cingleres" ✓ Participació amb la campanya de control d'espècies de cranc invasores
FASE 3	Estructuració del coneixement	<p>La natura en joc</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Jocs de simulació: "les aus internacionals" ✓ Taller de manualitats amb dinàmica grupal: "el vol de l'aufrany" ✓ Exposició i concurs fotogràfic: "els premis Cinglera"
FASE 4	Aplicació	<p>Actuem per les cingleres</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Publicació d'un article en una revista local: "Lo campanar de Sau" ✓ Disseny de un recurs educatiu per altres grups de l'esplai: "El joc de la Cinglera" ✓ Jornada de treball col·laborant amb l'ADF de la vall de Sau
FASE 5	Accions amb les famílies	<p>Actuem per les cingleres amb la família</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Jornada de treball col·laborant amb l'ADF de la vall de Sau ✓ Accions Ambientals a la finca amb les famílies

1. Exploració de les idees: Un foraster molt estimat.

Eix d'animació	L'aufrany de les cingleres	 6 sessions
Tipologia	Descoberta temàtica. Activitat d'exploració.	
Destinataris	Joves Espai A L'Esplai	

El paisatge que trobem entre la zona del Collsacabra i les Guilleries es caracteritza per ser abrupte i fins i tot escarpat. En aquesta zona hi trobem les anomenades Cingleres de la Vall de Sau.

Cingle, que prové de la paraula llatina *Cingulum*, significa Cinyell o cinturó. Segurament la forma de faixa allargassada que prenen les cingleres vistes des d'una certa distància expliquen que els antics els possessin aquest nom.

Les Cingleres, al ser llocs de difícil accés, han estat sempre refugi. Tant de persones que no volen ser trobades.... com els Bandolers, com d'animals i plantes, que no senes dificultats, han trobat un lloc preservat i segur entre les escletxes de la paret, per viure i desenvolupar-se.

Objectius

- Que els nois i noies siguin capaços de identificar els trets principals de la biologia i l'ecologia de l'aufrany i de la comunitat en la que habita quan arriba al nostre territori.
- Que els participants siguin capaços d'identificar les principals amenaces que poden afectar la continuïtat d'aquesta espècie en el nostre territori.
- Transmetre al joves un model clar la relació que hi pot haver entre la desaparició progressiva d'una espècie i la degradació de l'hàbitat que ocupa.
- Capacitar als joves per identificar què és una espècie bioindicadora.
- Que el grup de nois i noies es coneguin l'hàbitat de l'espècie bioindicadora i n'entenguin els fluxos i processos interns.
- Que els joves completin el procés que planteja aquesta iniciativa buscant que ells mateixos experimentin un canvi d'actitud personal surtin-ne reforçats i actuar seguin el model transferit en altres circumstàncies.

Descripció de les activitats proposades

1. La notícia més esperada a la vall. Presentació de la proposta educativa

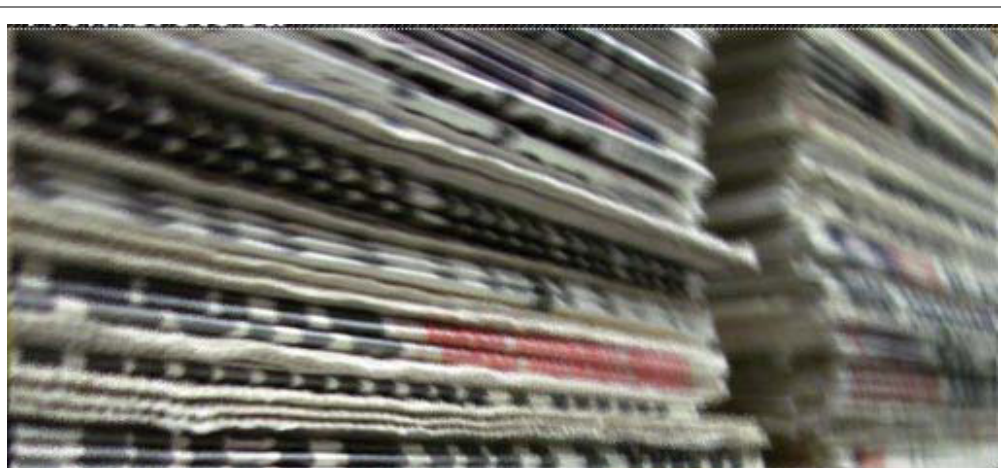
Quan algú visita de manera reiterada la vall de Sau, i comença a conèixer una mica bé la zona i la gent que hi viu, de ben segur que en alguna conversa d'aquestes de carrer sentirà a dir alguna vegada.... "em sembla que ja ha arribat l'Aufrany aquesta primavera"

La veritat és que l'arribada d'aquest voltor africà, suposa una notícia molt comentada, primavera rere primavera.

De ben segur que moltes vegades els mitjans de comunicació se n'hauran fet ressò.

En aquesta activitat proposarem al grup que iniciï una recerca de notícies en les hemeroteques de la premsa escrita generalista o en publicacions especialitzades en temàtiques naturalística.

Aquest exercici ens ajudarà a conèixer millor aquesta espècie.

Per resumir la feina feta podem proposar al grup de plasmar els titulars, informacions, i continguts més destacats que els grup hagi estat capaç de trobar, en un gran plafó mural.

Altres opcions poden ser:

- Crear un butlletí intern de l'esplai on hi resumim la informació trobada.
- Publicar una circular
- Crear una pagina web.

Material i recursos

- Accés a una aula informatitzada per realitzar la primera part de l'activitat.
- Material fungible per crear el mural.

2. Els que venen i van. Debat sobre els processos migratoris

Els aufranys que habiten les cingleres de Sau o les d'altres punts de la península son, com en dirien els avis, estiuejants.

Com moltes altres espècies animals, l'aufrany es veu obligat a desplaçar-se grans distàncies per tal de poder sobreviure. Així és que cada any fan un llarg viatge des del Nord d'Àfrica fins a la península Ibèrica.

Us proposem que us informeu sobre els processos migratoris de l'aufrany i d'altres espècies animals migradores.

Com molts animals l'espècie humana també es veu obligada o empesa a iniciar processos migratoris. A vegades per motius polítics, culturals, familiars, de feina, per causa d'una guerra...

Crear un debat al voltant d'aquest tema ajudarà al grup a créixer i a formar-se una opinió fonamentada al respecte.

Material i recursos

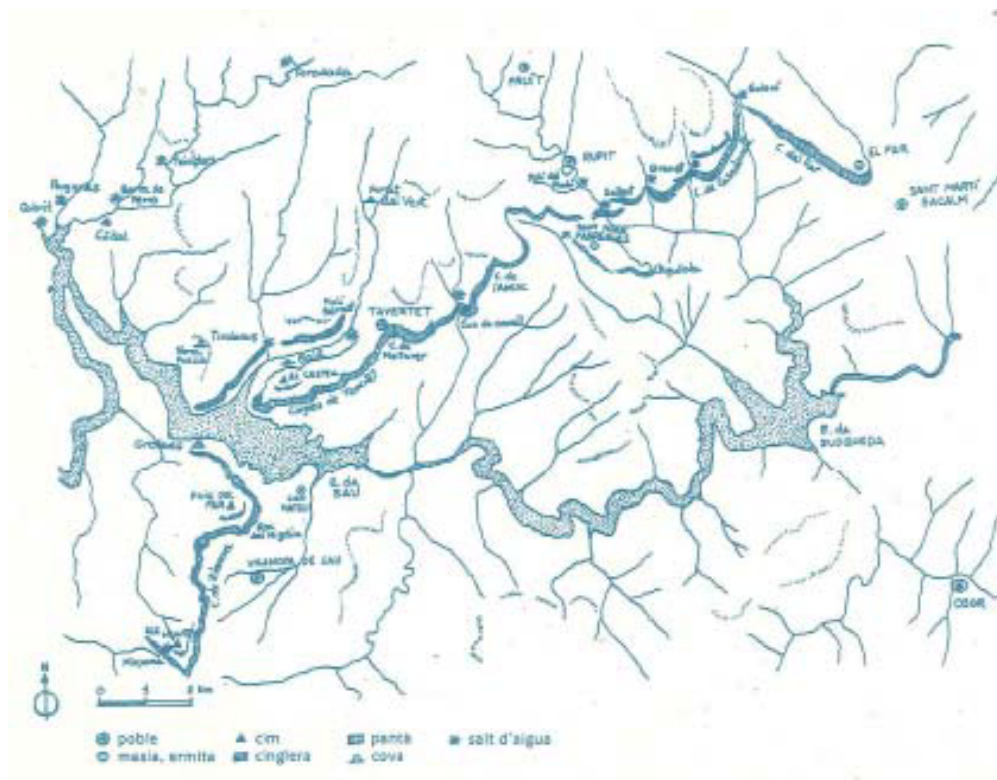
- Accés a una aula informatitzada per realitzar la primera part de l'activitat.
- Espai per fer el debat.

3. L'aufrany de les cingleres, una flor d'estiu? Distribució geogràfica

Una bona manera de conèixer més coses d'aquesta espècie pot ser buscar-ne el rastre arreu del territori.

És l'aufrany una espècie que només es troba a les cingleres de la vall de Sau? Hi ha altres zones amb cingleres que poden ser refugi d'aquest voltor?

En aquesta activitat proposem al grup de joves que facin un treball de recerca de les zones similars a les cingleres de Sau arreu del territori i la fauna que les habita.

Material i recursos

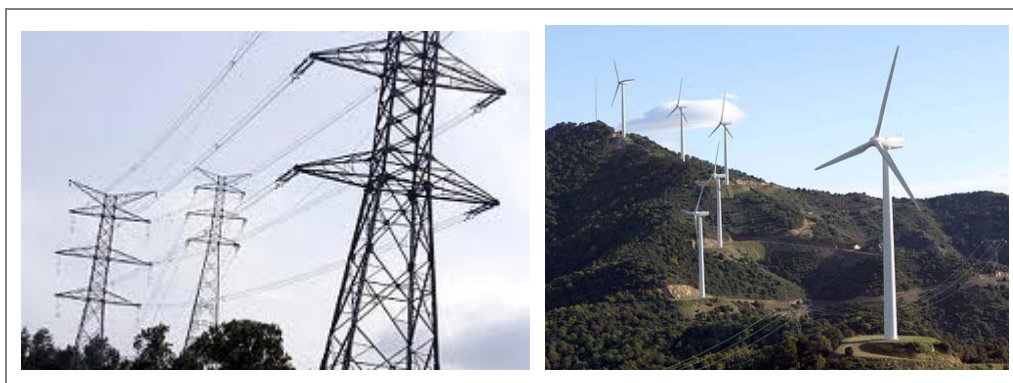
- Accés a una aula informatitzada

4. Els enemics de l'Aufrany. Problemàtiques ambientals

Les espècies en perill d'extinció i bio indicadores de la qualitat de l'hàbitat com és el cas de l'Aufrany, son espècies molt susceptibles a possibles alteracions i perills.

Una bona iniciativa abans d'anar a visitar la zona on habita aquest ocell, pot ser buscar quins poden ser els grans perills que poden afectar aquest voltor.

Proposarem als joves que facin una llista dels probables perills que poden assetjar a l'aufrany. Paral·lelament poden començar a comprovar quines d'aquestes amenaces poden reproduir-se a la zona que visitarem, la Vall de Sau.

Material i recursos

- Accés a una aula informatitzada

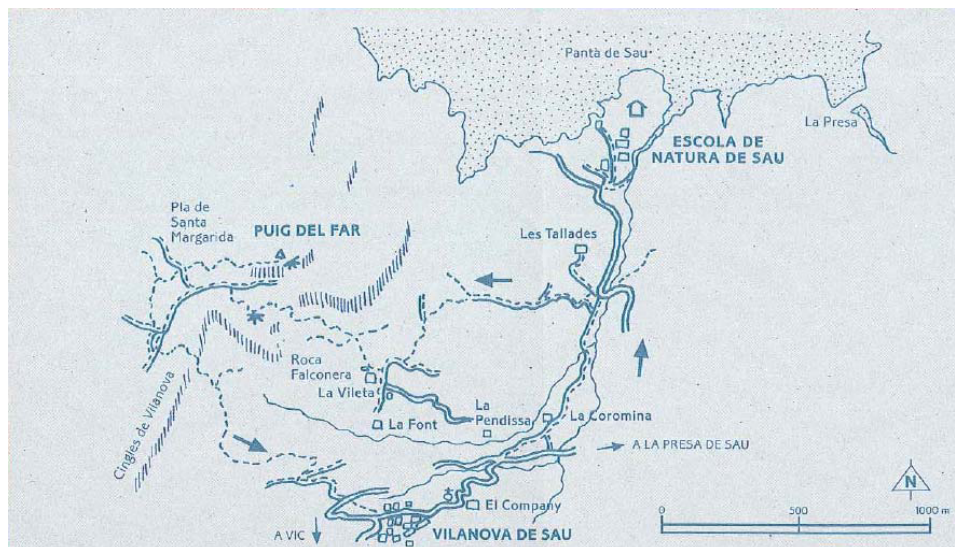
5. A dormir dalt de les cingleres. Preparació d'una excursió.

Les cingleres son un mirador excepcional del paisatge de la vall de Sau. Fer camí pels seus estrets graus ajudarà al grup a entendre el perquè de la necessitat de preservar uns paratges com aquests.

Un cop assolit l'objectiu dels educadors de motivar el grup de joves per visitar l'hàbitat de les cingleres podem continuar alimentant aquesta motivació convidant-los a ser ells mateixos els que preparin la sortida.

Aquesta preparació pot incloure:

- Crear un croquis de l'excursió.
- Preparar la fitxa tècnica de la sortida
- Buscar cartografia de la zona per treballar-la

Material i recursos

- Accés a una aula informatitzada per realitzar la primera part de l'activitat.
- Material fungible per crear el mural conceptual: Plafons de Cartró.
- Cartografia digital i editada de la vall de Sau

2. Introducció de continguts. La casa vertical

Eix d'animació	Hàbitat potencial de l'aufrany.		 4 sessions
Tipologia	Descoberta temàtica i sensorial. Activitat d'exploració.		
Destinatari	13 a 17 anys	Espai Entorn natural	

Durant la primera proposta d'activitats haurem conegut alguns dels aspectes de la vida de l'aufrany i ens haurem fet moltes preguntes que encara no haurem pogut resoldre.

Tenint la oportunitat de visitar un dels llocs del nostre país on hi nien els aufranys

En la segona fase de la proposta arriba el moment de trepitjar el terreny, calçar-nos les botes i agafar la motxilla per conèixer d'a prop les cingleres.

Mitjançant mètodes d'estudi senzills i a l'abast de tots els i les joves, els proposarem fer d'investigadors i recorrerem l'hàbitat de l'aufrany per tal de conèixer-lo amb detall.

Objectius

- Conèixer l'Ecosistema rupícola
- Analitzar quin és l'estat de conservació d'aquest hàbitat potencial de l'espècie bio indicadora que estem treballant.
- Ajudar al grup a treure conclusions argumentades al voltant de les problemàtiques que afectes els habitants de les cingleres.
- Participar activament i veure d'a prop el treball que es fa per protegir les cingleres
- Aprendre a treballar en equip i cooperativament amb la resta de joves.

Descripció

1. Excursió a la roca foradada. Excursió a la vall de Sau.

Aquesta zona de la vall de Sau és la més freqüentada per les parelles d'aufranys quan arriben a la primavera.

Portarem a la pràctica tota la preparació logística que hagin fet els nois i noies de l'esplai. Sortint des del poble de Vilanova o des de qualsevol de les cases de colònies que gestiona la Fundació Catalana de l'Esplai al municipi podrem arribar fàcilment al peu de la Cinglera.

Al llarg de l'excursió podrem anar portant a terme diferents activitats que serviran al grup per conèixer millor l'hàbitat

A tall d'exemple, podem proposar al grup que al llarg de l'excursió es vagin fent fotografies als arbres i arbustos que anirem trobant i al final de l'excursió amb l'ajuda d'una guia d'arbres o de l'educador que els acompanyi siguin capaços de omplir una taula d'aquest tipus.

Omple aquest quadre, anotant la presència o l'absència de les espècies trobades durant l'itinerari per les cingleres.

Espècie	Part baixa	Paret cingles	Plataforma
Alzina			
Roure			
Pi roig			
Boix			
Arboç			
Farigola			

Material i recursos

- Guies de plantes

2. Jornada de treball. Aprenem mentre ajudem.

Podem aprofitar la nostra estada a la vall de Sau per participar en alguna iniciativa que beneficiï a la conservació de les cingleres de Sau.

Aquesta activitat la farem seguint la metodologia d'ApS

Els ApS milloren l'aprenentatge i reforcen els valors de la ciutadania. Creiem que l'aprenentatge experiencial és un mètode eficaç pel fet que els coneixements prenen significació a través de la seva funcionalitat. A la vegada, la seva aplicació ajuda a la construcció de la personalitat social treballant a través de la pràctica d'actituds i valors en un marc relacional.

Exemple:

Preparar uns plafons informatius per col·locar-los a les zones properes a les cingleres on nien els aufrany.

3. Concurs de fotografia. Objectiu Aufrany

Les cingleres son un espectacle visual tant si les mires des de la base com si t'enfiles fins a dalt i contemples el panorama

Una proposta interessant pot ser fer un concurs de fotografia rupícola.

Material i recursos

- Guies de plantes
- Càmeres fotogràfiques

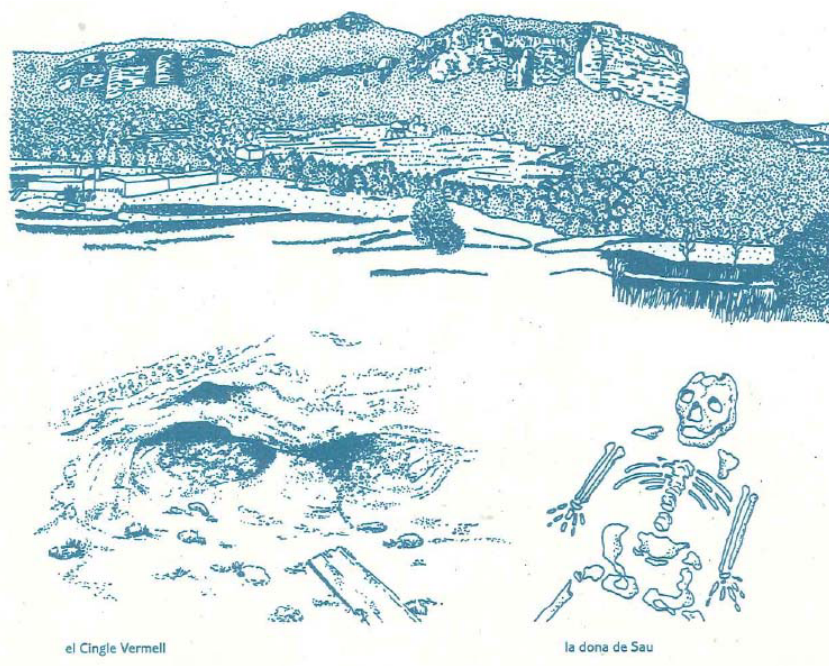
4. Els altres habitants de les cingleres. Visita al jaciment de la Dona de Sau

Fa molts anys les balmes que trobem sota les cingleres eren un refugi natural perfecte per les tribus nòmades que passaven per la vall de Sau.

En una d'aquestes balmes s'hi va trobar l'esquelet d'un cos de dona que durant molt de temps va portar de corcoll als arqueòlegs.

Avui en dia es conserven aquestes restes al museu arqueològic del poble de Vilanova de Sau.

Us proposem que visiteu el lloc del jaciment. Pels voltants d'aquest també s'hi ha trobat altres restes de activitat humana. Alhora serà interessant que feu una visita al museu on es guarden les restes de la Dona de Sau.

3. Estructuració de les idees: La natura en joc.

Eix d'animació	L'aufrany i les cingleres	 2 sessions
Tipologia	Activitats d'estructuració del coneixement	
Destinatari	13 a 17 anys Espai A l'esplai	

La migració dels ocells és un fenomen extraordinari. Milions d'ocells travessen continents sencers i van a parar al lloc precís que han escollit per hivernar o estiuajar. No sabem amb certesa com s'ho fan. Hi ha qui creu que es guien pel sol, d'altres per les estrelles, potser per l'olfacte, potser pel relleu...Un dels grups migratoris més interessants són les aus aquàtiques, aquelles que viuen en llacunes i aiguamolls, com ara ànecs, fotges, flamencs,... però la destrucció dels seus hàbitats és una gran amenaça per aquestes espècies.

Les migracions però són molt costoses per els ocells. No només les llargues distàncies a recórrer sinó també per altres inconvenients: Més temps durant el viatge; escassetat d'aliments durant la ruta; depredadors; problemes de navegació i interferències humanes; tots ells fan que el viatge sigui difícil.

Fem un joc de simulació sobre els ocells migratoris i el gran viatge que fan tot cercant millors condicions ambientals per a sobreviure.

Objectius

- Conèixer els factors limitants que influeixen en la supervivència de les aus (aliments, temperatura,..)
- Adonar-se de la dependència entre la població d'aus aquàtiques i el seu hàbitat.
- Adonar-se que els problemes ambientals són de tot el món malgrat tenir dimensions locals i que és un fet que preocupa a tothom ja que la seva resolució té una escala local i global.

Descripció

1. Joc de simulació. Les aus internacionals

Les preguntes

Preguntes inicials que ens ajuden a presentar l'activitat i la temàtica:

Si fossis un ocell, quina distància faries per trobar aliments?; Tots els ocells emigren?; En quines èpoques de l'any es realitzen les migracions?; A quin lloc emigren els ocells?; Què són les migracions?

Les respostes dels infants ens condueixen a presentar noves preguntes que parlem entre tots/es.

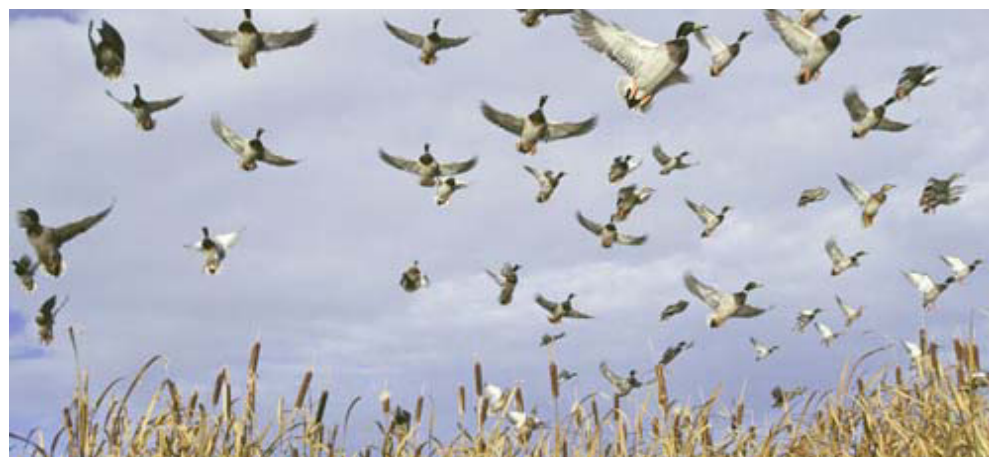
Què provoca que els ocells marxin?; Quins problemes poden tenir durant les migracions?; Quins beneficis treuen de les migracions?; Com s'ho fan els ocells per a saber cap a on volen?

El terreny de joc

Es col·loquen els aiguamolls (fets de retalls de cartró pintats de blau i plastificats) distribuïts en dos camps. Entremig dels dos camps s'hi col·loquen obstacles que representen els accidents geogràfics de les rutes migratòries (cadires).

Els nens/es (ara aus migratòries) es distribueixen pels aiguamolls d'un camp, a raó de 5 per retall de cartró (només 5, posant un peu al cartró significa que poden trobar refugi i aliment en el petit hàbitat).

S'explica que a una senyal nostra, les aus migraran cap a l'altre camp i així successivament.

Els problemes van sorgint

A mesura que avança el joc, l'escenari del joc va canviant. Els ocells (representats pels infant) corren d'un cantó a un altre per poder arribar en una bassa on posar el peu i trobar refugi. Si no troba espai, morirà.

Poc a poc van apareixen les dificultats per als ocells migratoris:

- Fa molt de vent i els ocells han de volar més lentament (3 passes endavant i una endarrere). Hi ha una forta tempesta a mig camí i s'ha de canviar de ruta passant per un nou coll de muntanya molt estret (cadires molt juntes)...
- Es van retirant les basses (retalls de cartró) d'un mateix camp: una bassa ha estat dessecada per dedicar-la a l'agricultura, el riu s'ha desviat en el seu tram final dessecant una segona bassa, una nova carretera travessa la zona d'aiguamolls,... A l'altre camp, els aiguamolls es van recuperant (creació de reserves, ...). Els ocells que no troben un hàbitat moriran, però es reintrodueixen a l'altre camp, com a noves cries a qui cal ajudar a volar en la seva migració.

La cloenda

Es demana que determinin quines són les causes aparents de la disminució de les aus d'any en any. Es conclou l'activitat comentant què han après sobre factors que influeixen en l'èxit o el fracàs de les migracions de les aus. I es reflexiona sobre quin tipus d'intervenció es pot fer a fi de protegir i restaurar els hàbitats de les aus aquàtiques migratòries.

Extensió de l'activitat: L'ocell equilibrista

Sembla molt difícil que els ocells puguin arribar a destí cada any. Han de fer molts equilibris per aconseguir-ho. Per a recordar-nos de totes aquestes dificultats i equilibris, retallem la silueta de "l'ocell equilibrista", un petit amic que vola davant nostre només aguantant-se en el nostre dit de la mà.

Material i recursos

- Trossos de cartró per a fer-los servir de basses i aiguamolls (pintats de blau i plastificades)
- Fitxa de plantilla de l'ocell equilibrista (CD Annex).
- Material fungible (colors i tisores).
- Clips d'aguantar fulls de paper.
- Documental: "Nómadas del Viento". Jaques Perrin (2001)

Activitat adaptada de Hàbitat: Guia d'activitats per a l'educació ambiental. 1999. Institut d'Educació. Ajuntament de Barcelona. "Ocells Internacionals".

2. La cinglera dels desitjos

El croquis de la maqueta

A partir de les notes preses durant la sortida a la vall de Sau cada grup farà un croquis de la maqueta que volem construir. Un cop cada grup tingui clar com voldrà fer la maqueta.

Repartim el material

L'activitat consisteix en construir una maqueta de la cinglera on penjar-hi el desig en pro de la conservació d'aquest hàbitat.

Inicialment es reparteix el material a cada petit grup per elaborar cinglera dels desitjos. La repetició del material no serà equitativa per cada grup, representant així la distribució irregular dels recursos.

Els rols

Cadascú dins el grup té un rol definit que ha de representar durant la primera meitat de l'activitat. No es podran explicar els rols, com tampoc es podrà parlar durant la primera meitat de l'activitat.

La segona meitat de l'activitat funcionarà de la mateixa manera però sense rols per tal que tots els grups puguin fer la cinglera.

La Cloenda

L'activitat conclou tot parlant sobre què ha costat més, com s'han pres les decisions, com s'han sentit, perquè s'han sentit així, si s'han enfadat o posat nerviosos. Es parlarà sobre la injustícia de la diferència de material que ha tingut cada grup alhora de construir l'arbre tot mostrant el paral·lelisme amb la distribució irregular de recursos a la Terra. Es buscaran exemples clars i propers o coneguts.

Podem aprofitar per relacionar les desigualtats que s'han generat durant el taller per parlar de les diferències nord sud i els processos migratoris que se'n deriven.

Després cada grup presentarà la seva cinglera dels desitjos i cada participant pot escriure un desig i penjar-lo a la cinglera.

Material i recursos

- cartolines (colors verds i marrons)
- rotllo de paper d'embalar
- Paper pinotxo
- cintes (penjar el desig)
- Cel·lofana
- Cartolines dels rols i consignes
- Precinte
- Retalls de cartró (per fer les bases)
- Una targeta petita per a cada participant
- Barres de pega
- Tisores
- Rotuladors
- Llapis
- Celo
- Plastidecors
- Folis

3. Exposició fotogràfica:

Els records de la cinglera

Durant la sortida a la vall de Sau vam proposar al grup iniciar el concurs de fotografia de natura.

Ara arriba el moment de cercar les millors fotografies fetes durant la sortida i preparar una exposició.

Preparem l'exposició

Per el grup de joves de l'esplai pot ser un projecte interessant entomar el disseny d'aquesta exposició de fotografia.

Caldrà que facin la tria, que titulin les fotografies, que preparin els suports, que difonguin la iniciativa...

Els Premis Cinglera

Proposarem al públic que vingui a visitar l'exposició que voti per les fotografies que més els agradin.

La fotografia guanyadora i l'autor i autora pot tenir el reconeixement d'un premi simbòlic el "premi Cinglera"

Material i recursos

- Fotografies
- Plafons per muntar l'exposició
- Espai per fer l'exposició

4. Acció pel canvi: Actuem per millorar l'hàbitat de l'Aufrany.

Eix d'animació	Les cingleres	 obert
Tipologia	Activitat d'aplicació dels coneixements	
Destinataris	13-17 anys Espai L'Esplai	

Arriba un moment en qualsevol aspecte de la vida que cal arremangar-se i posar-se a mans a l'obra. En aquesta fase de la proposta pretenem que els i les joves emprenguin, de la mà dels educadors, una sèrie d'iniciatives encaminades a transformar.

És relativament fàcil caure en el parany del pessimisme i pensar que els canvis o accions que puguin emprendre un grup de nois i noies i els seus educadors des d'un esplai de ciutat no poden ajudar de cap manera a canviar la vida d'una espècie animal desapareguda de les nostres muntanyes.

El repte d'aquesta fase serà fer que això no succeeixi.

Objectius

- Capacitar als i les joves de les eines per resumir i ordenar tota la informació que hauran acumulat durant les 3 primeres fases de la proposta.
- Transmetre una sensació d'empoderament al grup i fer-los sentir que les seves accions tenen una translació a la societat.
- Fomentar formes d'expressió creatives

Descripció de les activitats proposades

1. Lo campanar de Sau. Taller periodístic

Una bona iniciativa per actuar en pro de la conservació de l'hàbitat de l'aufrany i la protecció de les Cingleres pot ser informar a la població del valor que té aquest espai i explicar-ne les principals amenaces.

Proposem que el grup de joves de l'esplai es posi a escriure un article que expliquin el recorregut que ha fet el grup des que van començar a treballar la problemàtica de l'aufrany.

Un cop escrit l'article podem enviar-lo a publicacions locals de la pròpia localitat de l'esplai o fins i tot a revistes com la que es publica a la Vall de Sau, "Lo Campanar de Sau"

Material i recursos

- Aula informàtica
- Fons fotogràfic
- Contactes amb publicacions locals.

3. Quan vivíem del bosc. Jornada de treball

Anys enrere els boscos eren la font de recursos per molta gent que vivia a les zones rurals. Llenyataires, carboners i altres oficis feinejaven constantment per els boscos de les Guilleries i de la resta del territori Català i feien que el sotabosc es mantingués net. Això evitava molts incendis.

Des que aquests oficis s'han anat perdent i els boscos han anat quedant abandonats l'amenaça dels incendis forestals ha augmentat molt.

I'ADF

L'Agrupació de Defensa Forestal de Vilanova de Sau va ser creada el gener de 1987 i és la número 23 d'entre les de tot Catalunya. Compta amb uns 50 socis.

El Grup de Voluntaris està format per unes 40 persones, compromeses a intervenir, en la mesura de les seves possibilitats, en els sinistres que es puguin produir.

A més de la dedicació als treballs de prevenció i extinció d'incendis, l'ADF de Vilanova de Sau actua també participa en campanyes de neteja del sotabosc.

les Associacions de Defensa Forestal son Les Agrupacions de Defensa Forestal (ADF) són associacions formades per propietaris forestals i agrícoles, masovers, entitats relacionades amb la conservació del bosc, voluntaris i els ajuntaments dels municipis del seu àmbit territorial, i tenen com a finalitat la prevenció i la lluita contra els incendis forestals.

Les ADF es varen regular l'any 1986 com a conseqüència del programa "Foc Verd" elaborat pel Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca (DARP) de la Generalitat de Catalunya. Ara bé, el seu origen cal cercar-lo en els antics grups d'extinció d'incendis i auxili immediat que es varen començar a formar a principis dels anys 60 a Catalunya

Jornada amb la ADF

Amb el grup de joves de l'esplai ens podem posar en contacte amb alguna de les ADF que hi ha al territori forestal i acordar una jornada de col·laboració.

5. Acció pel canvi: Actuem amb les famílies

El treball que els i les joves han estat fent al llarg de la 4a fase de la proposta esdevé molt important per tal que aprenguin a participar en la societat a través d'un centre d'interès. Les accions empreses amb els companys i companyes de l'esplai busquen també que el grup millori en la seva autogestió de grup.

Més enllà, però l'objectiu final de la proposta que ens ocupa és crear una societat compromesa i transformadora i això només s'assoleix implicant tots els àmbits de la societat.

Un primer pas per tal de traslladar la iniciativa creada en el sí del grup d'esplai a la resta de l'entorn dels joves pot ser preparar activitats en les que puguin participar els familiars del joves de l'esplai

Objectius

- Despertar la curiositat per a descobrir fenòmens naturals i fomentar actituds de respecte per la natura.
- Descobrir la importància de l'existència d'habitats ben gestionats i conservats.
- Reflexionar sobre els models de gestió forestal.
- Realitzar una descoberta temàtica del bosc, parant atenció a tots els elements vinculats l'estat de conservació de l'hàbitat potencial de l'aufrany

Eix d'animació	Les cingleres		 obert
Tipologia	Activitat d'actuació i aplicació de coneixements		
Destinataris	Joves i familiars	Espai A la vall de Sau	

Descripció de les activitats proposades

1. Gestió i conservació, un compromís possible.

Els espais naturals boscosos des de sempre han estat una font de recursos. Fusta, carbó...

Amb els canvis en els models de consum energètics i per la duresa del treballs al bosc molta de l'activitat d'extracció dels boscos es va abandonar durant la segona meitat del segle XX.

Actualment, però, s'ha comprovat que un bosc ben gestionat presenta un estat de salut, biodiversitat major que un bosc abandonat . A les finques que gestiona la FCE a la vall de Sau es porta a terme un pla de gestió forestal.

En aquesta ocasió el grup de joves serà l'encarregat de animar als seus familiars i amics per pujar un dia a la Rectoria i participar en alguna de les jornades de treball que es fan als boscos de la Rectoria.

Material i recursos

- Eines manuals adequades per fer els treballs proposats

2. Jornada amb la ADF

Amb el grup de joves de l'espai ens podem posar en contacte amb alguna de les ADF que hi ha al territori forestal i acordar una jornada de col·laboració.